

HÅKAN NESSER

SJET

IKAR

HÅKAN NESSER

SJET

Preložila Alexandra Debnárová

IKAR

Håkan Nesser
DET GROVMASKIGA NÄTET

Copyright © Håkan Nesser, 1993

First published by Albert Bonniers förlag, Stockholm, Sweden

Published in the Slovak language by arrangement with
Bonnier Rights, Stockholm, Sweden and PLIMA d.o.o.

Translation © 2019 by Alexandra Debnárová

Jacket design © 2019 by Barbara Baloghová

Slovak edition © 2019 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-551-6735-0

Ked' konečne nájdeme to, čo sme hľadali v tme,
takmer vždy zistíme, že to bola práve ona. Tma.

C. G. Reinhart, kriminalista

I

sobota 5. októbra – piatok 22. novembra

1

KEĎ SA PREBUDIL, nespomínal si na svoje meno.

Bolelo ho celé telo. V hlave, hrdle, žalúdku aj v hrudi mu vírili chuchvalce ohňa. Chcel preglgnúť, no zostalo len pri pokuse. Jazyk sa mu prilepil o podnebie. Pálil ho a svrbel.

V očiach mu pulzovalo. Akoby sa nezmestili do jamôk a chceli vypadnúť.

Napadlo mu, že je to ako pôrod. Nie som nikto. Iba veľké utrpenie.

Izba bola ponorená v temnote. Voľnou rukou, ktorá sa mu meravo nelepila zospodu na telo, tápal v tme.

Aha, tu je nočný stolík. Telefón a pohár. Noviny. Budík...

Zodvihol ho, no na polceste sa mu prešmykol pomedzi prsty a spadol na podlahu. Chvíľu sa ho snažil nahmatať, napokon sa mu to podarilo a zodvihol si ho tesne k tvári. Ciferník slabo fosforeskoval. Poznal ho.

Osem dvadsať. Ráno. Pravdepodobne.

Ešte stále nevedel, kým je.

Toto sa mu ešte nestalo. Iste sa už niekedy zobudil bez toho, aby vedel, kde sa nachádza. Alebo aký je deň. Ale svoje meno... zabudol už niekedy svoje meno?

John? Janos?

Nie, ale čosi podobné.

Mal ho kdesi v úzadí, nielen meno, ale všetko... život a bytie a poľahčujúce okolnosti.

Ležalo to tam a čakalo. Za tenkou blanou, ktorá sa mala pretrhnúť, bolo čosi, čo sa ešte neprebudilo.

Vlastne ho to príliš neznepokojovalo. Čoskoro sa to aj tak dozvie.

A možno nie je na čo sa tešiť.

Bolesť za očami sa z ničoho nič začala stupňovať. Možno ju vyvolali jeho myšlienkové pochody; tak či onak tu odrazu bola. Dobiela rozžeravená a príšerná. Výkrik mäsa.

Všetko ostatné stratilo význam.

Naľavo bola kuchyňa. Pripadala mu povedomá. Bez problémov našiel tubu s liekmi a presvedčenie, že musí byť u seba doma, výrazne silnelo. Samozrejme, každú chvíľu sa všetko vyjasní.

Vrátil sa do predsieni. V tme kopol do fľaše, ktorá ležala pred knižnicou. Odkotúľala sa po parketách a zastavila sa pod radiátorom. Pobral sa na toaletu v kúpeľni. Stlačil kľučku.

Bolo zamknuté.

Sťažka sa predklonil. Rukami sa zaprel o kolená a skontroloval okienko.

Červená. To sedí. Obsadené.

Zmocnila sa ho nevoľnosť.

„Otvorte...“ skúsil povedať, ale vydal iba sykot. Oprel si hlavu o chladné drevo dverí.

„Otvorte dvere!“ pokúsil sa znovu a jeho hlas tentoraz dorazil aspoň do polovice cesty. Aby podčiarkol dôležitosť situácie, niekoľkokrát na dvere zabúchal päšťami.

Žiadna odpoveď. Žiaden zvuk. Nech už bol vnútri ktoľvek, dotýčny zjavne nemal v úmysle pustiť ho.

Bez varovania mu zo žalúdka vystrelila bolesť. A možno to bolo predsa len o niečo nižšie... Pochopil, že ide otázku najbližších sekúnd.

Rýchlo sa tackal halou naspäť do kuchyne.

Tentoraz mu bola omnoho povedomejšia.

Určite som doma, pomyslel si, kým vracal do výlevky.

Skrutkovačom otočil západkou na kúpeľňových dverách. Premkol ho neodškriepiteľný pocit, že to nerobí po prvý raz.

„Ospravedlňujem sa, ale naozaj som musel...“

Prekročil prah a vo chvíli, keď zažal svetlo, jasne si uvedomil, kým je.

Rovnako bezprostredne dokázal identifikovať ženu ležiacu vo vani.

Volala sa Eva Ringmarová a už tri mesiace bola jeho manželkou.

Jej telo bolo zvláštne pokrútené. Pravá ruka visela cez okraj vane v neprirodzenom uhle. Nechty s dokonalou manikúrou sa takmer dotýkali dlažby. Tmavé vlasy sa vznášali na vode. Hlavu mala sklonenú a keďže vaňa bola naplnená až po okraj, nebolo pochyb, že je mŕtva.

Volal sa Mitter. Janek Mattias Mitter. Učiteľ dejepisu a filozofie na gymnáziu Bunge v Maardame.

Bežne zvaný JM.

Po týchto zisteniach sa znovu vyvracal, tentoraz už do záchodovej misy. Potom si vzal z tuby ďalšie dve tabletky a zavolať na políciu.

2

CELA MALA TVAR písmena L a bola zelená. Jediný jednotný odtieň, od podlahy cez steny až po strop. Cez vysoko osadené okienko sa dnu predieralo tlmené denné svetlo. V noci cezeň vídaval hviezd.

Bol tu hygienický kút s umývadlom a záchodovou misou. Posteľ pripevnená k stene. Rozheganý stôl s dvomi stoličkami. Stropná lampa. Nočná lampička.

Okrem toho iba zvuky a ticho. Jediné, čo tu bolo cítiť, bol pach vlastného tela.

Advokát sa volal Rüger. Bol vysoký, pokrútený a mierne kríval na ľavú nohu. Mitter ho odhadoval na päťdesiatnika, o pár rokov staršieho. Možno na gymnáziu narazil na jeho syna. Asi ho dokonca aj učil... ak si dobre spomínal, bol to bledý mladík so zlou pleťou a pomerne chabými študijnými výsledkami. Asi takých osem, desať rokov dozadu.

Rüger mu podal ruku. Stískal ju mocne a dlho a tváril sa pritom vážne, no súčasne dobroprajne. Mitter pochopil, že absolvoval kurzy na zlepšenie medziľudských vzťahov.

„Janek Mitter?“

Mitter prikývol.

„Ošemetný prípad.“

Vysúkal sa z kabáta. Otriasol z neho vodu a zavesil na háčik vedľa dverí. Strážnik ich zamkol na dva západy a zmizol na chodbe.

„Vonku prší. Tu vnútri je omnoho príjemnejšie.“

„Nemáte cigaretu?“

Rüger z vrecka vylovil balíček.

„Vezmite si, koľko chcete. Nechápem, prečo vám nedo-
volia ani si zafajčiť.“

Usadil sa k stolu. Vyrožil pred seba tenkú koženú aktov-
ku. Mitter si zapálil cigaretu, no zostal stáť.

„Nesadnete si?“

„Nie, ďakujem.“

„Ako chcete.“

Rüger otvoril hnedý zakladač. Vytiahol z neho niekoľko
na stroji popísaných papierov a poznámkový blok. Viac ráz
zašfukal guľôčkovým perom, opierajúc sa pritom lakťami
o stôl.

„Ako som už povedal, je to ošemetný prípad. Chcem,
aby sme si to ujasnili hneď na začiatku.“

Mitter čakal.

„Je veľa toho, čo hovorí proti vám. Preto je dôležité, aby
ste boli ku mne úprimný. Ak nebudeme jeden druhému ab-
solutne dôverovať, nebudem vás môcť obhajovať rovnako
úspešne, ako... hm, rozumiete?“

„Áno.“

„Predpokladám tiež, že sa nebudete rozpakovať a prí-
dete s vlastným pohľadom na vec...“

„Pohľadom na vec?“

„Ako by sme mali postupovať. Samozrejme, že so stratégiou prídem ja, ale ide tu predsa len o vás. Podľa všetkého ste inteligentný človek.“

„Rozumiem.“

„Dobre. Chcete rozprávať sám, alebo mám radšej klásť otázky?“

Mitter zahasil cigaretu v umývadle a sadol si za stôl. Z nikotínu sa mu na okamih zakrútila hlava, odrazu necítil nič iba veľké otrávenie.

Bol otrávený zo života. Z tohto hrbatého advokáta, z neskutočne škaredej cely, z pachuti v ústach a nevyhnutných otázok a odpovedí, ktoré ho čakali.

Strašná otrava.

„Už som všetko prešiel s políciou. Celé dva dni som nerobil nič iné.“

„Viem, no i tak vás o to musím požiadať. Ako iste chápete, také sú pravidlá hry.“

Mitter pokrčil plecami. Z balíčka vytriasol ďalšiu cigaretu.

„Myslím, že bude lepšie, ak mi budete klásť otázky.“

Advokát sa oprel o operadlo. Zabalansoval na stoličke a napravil si blok na kolenách.

„Takmer všetci používajú magnetofón, ale ja radšej píšem,“ vysvetľoval. „Klienta to, podľa môjho názoru, menej stresuje...“

Mitter prikývol.

„Okrem toho, keby bolo potrebné, mám prístup k policajným záznamom. Kým však prejdeme k okolnostiam prípadu, musím vám položiť obligátnu otázku. Pravdepodobne vás obžalujú z vraždy, prípadne zabitia vašej manželky

Evý Marie Ringmarovej. Aký máte v úmysle zaujať postoj? Vinný alebo nevinný?

„Nevinný.“

„Dobre. V tomto bode nemôžu panovať nijaké pochybnosti. Ani z vašej, ani z mojej strany.“

Urobil krátku prestávku, pričom točil perom medzi prstami.

„Máte nejaké pochybnosti?“

Mitter si vzdychol.

„Musím vás požiadať, aby ste odpovedali na moju otázku. Ste si celkom istý, že ste svoju ženu nezabili?“

Kým odpovedal, dal si niekoľko sekúnd načas. Usiloval sa zachytiť advokátov pohľad, aby zistil, čo si o tom myslí on, no bolo to zbytočné. Rügerova tvár bola čitateľná asi ako zemiak.

„Nie, samozrejme, že si tým nie som istý. To viete viac než dobre.“

Advokát si čosi poznačil.

„Pán Mitter, musím vás požiadať, aby ste zabudli na to, že mám k dispozícii protokol z vypočúvania. Musíte sa pokúsiť predstaviť si, že to všetko rozprávate po prvý raz... vžite sa do danej situácie!“

„Nespomínam si.“

„Áno, pochopil som, že sa nepamätáte, čo sa stalo, a práve preto si musíme dať obzvlášť záležať, aby sme všetko prebrali od začiatku. Vaša pamäť sa neprebudí, ak sa nepokúsíte vrátiť k tej noci... nezaujato. Súhlasíte, však?“

„Čo si vlastne myslíte, že robím? Čo myslíte, nad čím vnútri premýšľam?“

Začala sa v ňom hromadiť zlosť.

Advokát sa vyhol jeho pohľadu a niečo si zapísal do bloku.

„Čo si to píšete?“

„Bohužiaľ.“

Odmietavo pokrútil hlavou. Vytiahol z vrečka vreckovku a hlasno sa vysmrkal.

„Prekliate počasie,“ vysvetľoval.

Mitter prikývol.

„Chcem len, aby ste pochopili,“ pokračoval advokát, „v akej chýlostivej situácii sa nachádzate. Tvrdíte, že ste nevinný, ale nespomínate si na to... určite si uvedomujete, že ide o dosť chabý základ na vystavanie obhajoby.“

„Obžaloba má dokázať, že som vinný. Nie je moja starosť preukazovať opak, no nie?“

„Iste. Tak to je, ale...“

„Ale?“

„Ak si nespomínate, tak si nespomínate. Môže byť dosť ťažké presvedčiť porotu... môžete mi aspoň sľúbiť, že ma budete informovať ihneď, ako si niečo vybavíte?“

„Samozrejme.“

„Nech by to bolo čokoľvek?“

„Jasné...“

„Tak teda poďme ďalej. Ako dlho ste sa poznali s Evou Ringmarovou?“

„Dva roky... necelé dva roky... odkedy začala pracovať na našom gymnáziu.“

„A učíte...“

„Dejepis a filozofiu. Najmä dejepis, väčšina študentov si vyberie niečo iné ako filozofiu.“

„Ako dlho ste tam zamestnaný?“

„Asi dvadsať rokov... nie, devätnásť.“

„A vaša manželka?“

„Moderné jazyky... dva roky, ako som už spomínal.“

„Kedy sa začal váš vzťah?“

„Pred šiestimi mesiacmi. Zobrali sme sa v lete začiatkom júla...“

„Bola tehotná?“

„Nie. Prečo...?“

„Máte deti, pán Mitter?“

„Áno. Syna a dcéru.“

„Koľko majú rokov?“

„Dvadsať a šesť. Bývajú so svojou matkou v Chardówe.“

„Kedy ste sa rozviedli s bývalou ženou?“

„V tisícdeväťstoosemdesiatom. Kým Jürg nastúpil na univerzitu, býval so mnou. Nechápem, aký to má význam...“

„Pozadie. Musím mať nejaké pozadie. Myslím, že súhlasíte, že aj advokát si musí poskladať nejaký obrázok. Aký máte vzťah s bývalou manželkou?“

„Vôbec žiadny.“

Odmlčali sa. Advokát si znovu vyfúkal nos. Zjavne bol s niečím nespokojný, no Mitter nemal chuť mu to uľahčovať... Irene s tým nemala nič spoločné. Ani Jürg či Inga, a bol vďačný, že všetci traja mali dostatok rozumu, aby sa do toho nemiešali. Prirodzene, ozývali sa mu, ale len v prvé dni, potom zostalo ticho. Dnes ráno mu síce od Ingy prišiel list, bolo to však len zopár riadkov. Prejav solidarity.

Sme s tebou. Inga a Jürg.

Uvažoval, či sa týkalo aj Irene. Bola s ním aj ona? Asi to bolo jedno.

„Aký bol váš vzťah?“

„Prepáčte?“

„Vaše manželstvo s Evou Ringmarovou? Aké bolo?“

„Aké už manželstvá bývajú.“

„Čo to znamená?“

„...“

„Klapalo vám to alebo ste sa hádali?“

„...“

„Koniec koncov, manželmi ste boli iba tri mesiace.“

„Áno, je to tak.“

„A potom sa vaša manželka nájde mŕtva vo vani. Nechápete, že musíme nájsť nejaké vysvetlenie?“

„Hej.“

„A nechápete, že v tomto ohľade nie je dobré mlčať? Ticho z vašej strany budú považovať za znak, že niečo skrývate. Obráti sa to proti vám.“

„Predpokladám, že áno.“

„Milovali ste svoju manželku?“

„Áno...“

„Hádali ste sa?“

„Raz za čas...“

Rüger si to zaznačil.

„Obžaloba bude tvrdiť, že ju niekto pripravil o život. Majú za sebou lekárov a technikov... nebudeme im vedieť dokázať, že umrela prirodzene. Otázka je, či si mohla vziať život sama.“

„Predpokladám, že áno.“

„Čo predpokladáte?“

„Že to závisí od toho... či to mohla urobiť sama.“

„Možno. V ten večer, teda... koľko ste toho vypili?“

„Dost veľa.“

„Čo to znamená?“

„Nie som si istý...“

„Koľko zvyčajne musíte vypiť, pán Mitter, aby ste stratili pamäť?“

Mitter už bol očividne podráždený. Vstal, zasunul stoličku a postavil sa ku dverám. Ruky si zasunul do vreciek a pozeral na advokátov pokrivený chrbát. Čakal, no on iba nehybne sedel.

„Neviem,“ povedal Mitter nakoniec. „Skúsil som to neskôr spočítať... viete, prázdne fľaše a tak... zrejme šesť alebo sedem fliaš.“

„Červeného vína?“

„Áno, červené víno... nič iné.“

„Šesť alebo sedem fliaš pre dve osoby? Boli ste po celý večer sami?“

„Áno, pokiaľ si spomínam.“

„Máte problémy s alkoholom, pán Mitter?“

„Nie.“

„Prekvapilo by vás, keby mal niekto odlišný názor?“

„Áno..“

„Ako to bolo s vašou manželkou?“

„Čo tým myslíte?“

„Nebola náhodou umiestnená – sklonil sa nad svoje papiere a zalistoval v nich – ... umiestnená pre problémy s alkoholom v Rejmershuse? Mám to tu...“

„Tak načo sa pýtate? Bolo to pred šiestimi rokmi. Prišla o dieťa a jej manželstvo...“

„Viem, viem. Ospravedlňujem sa, pán Mitter, ale musím vám tieto otázky klásť, nech vám pripadajú akokoľvek ne-